

Ὁρθόδοξες Μοναχικὲς Ἐμπειρίες

■ Ἀπὸ τὸ ταξιδιωτικὸ Ἡμερολόγιό τοῦ Ρώσου Μοναχοῦ Παρθενίου

Περὶ Καρδιακῆς Προσευχῆς *

ὑπὸ Ἀθωνίτου Ἀσκητοῦ τοῦ ΙΘ' αἰῶνος

Ὁ π. Τιμόθεος, ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὴν περιοχή τοῦ Βολογκντὰ στὴν Βόρειο Ρωσία, εἰσήλθε σὲ πολὺ νεαρὰ ἡλικία στὴν Μονὴ τοῦ Βαλαάμ, στὴν Λίμνη Λάντογκα, ὅπου καὶ ἔλαβε τὸ θεμέλιο τοῦ Ἡσυχασμοῦ.

«Ὑπὸ τὴν καθοδήγησι διαφόρων Στάρετς, ὁ π. Τιμόθεος ἀσκοῦσε τὴν γλυκυτάτη ἡσυχία καὶ τὴν εὐεργετικὴ προσευχὴ τῆς καρδίας. Ἦταν τόσο μεγάλη ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν Κύριο καὶ ἡ προσκόλλησις του στὴν προσευχή, ὥστε δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Θεὸ οὔτε γιὰ μίαν στιγμὴ.

Ἦν πεπεισμένος, ὅτι οἱ συζητήσεις καὶ οἱ συνδιαλέξεις ἦσαν συχνὰ ἄχρηστες καὶ ἐχώριζαν τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὸν Θεόν, κρατοῦσε σιωπὴ ἐπὶ δεκαπέντε χρόνια, κατὰ τὴν διάρκειά τῶν ὁποίων ὑπέφερε πολλὰς δοκιμασίες καὶ θλίψεις. Δὲν ἔδιδε ἀνάπαυσι στοὺς ὀφθαλμούς του, κοιμώμενος ὅσο τὸ δυνατόν ὀλιγώτερο. Ἐργαζόταν ὅλη τὴν ἡμέρα, προσευχόμενος ταυτόχρονα στὸν Θεὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Ὁ Τιμόθεος δὲν διέκοπτε τὴν προσευχὴ του κατὰ τὴν διάρκειά τῆς νυκτός. Ποτὲ δὲν ἀναπαυόταν σὲ κρεβάτι, ἀλλὰ θὰ κοιμόταν ἐλά-

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Βαλαάμ.

χιστα ὄρθιος, ἢ σπανίως καθήμενος. **Γ**ιὰ τὸν λόγο αὐτό, συχνὰ λυποθυμοῦσε κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν στὸν Ναό. **Σ**υνεχῶς πήγαινε μόνος στὸ δάσος, ὅπου παρέμενε νῆστις στὸ ἴδιο μέρος γιὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρες, δοσμένος στὴν συγκέντρωσι» (Ταξίδια, τ. 4, σελ. 271).

* * *

Μετὰ ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρόνια στὸ Βαλαάμ, ὁ Τιμόθεος πῆγε στὸ Ἅγιον Ὄρος γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν αὐστηρὴ ζωὴ του.

Ὁ Παρθένιος ἔζησε μαζί του γιὰ λίγο καὶ παρετήρησε τὶς συνήθειές του.

Ὁ Τιμόθεος προέτρεπε τοὺς Μοναχοὺς ἐντονώτατα νὰ νιοθετήσουν τὸν Ἡσυχασμό.

«Εἶναι ἐντροπὴ καὶ ἀχαριστία γιὰ ἕναν στρατιώτη στὴν ὑπηρεσία τοῦ Αὐτοκράτορος νὰ παραμελῇ τὰ καθήκοντά του», συνήθιζε νὰ λέῃ ὁ Τιμόθεος. **«**Επομένως, ὁ ἀμελής στρατιώτης δὲν θὰ ἀποφύγῃ τὴν τιμωρία. **Εἶναι** ὁμοίως ἀτιμία καὶ ἐντροπὴ γιὰ τὸν Μοναχό, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ τὸν Βασιλέα τοῦ Οὐρανοῦ, νὰ εἶναι ἄφροντις γιὰ τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ μὴ προσδεύῃ στὴν συγκέντρωσι καὶ στὴν προσευχὴ τῆς καρδίας. **Ἡ** προσευχὴ τῆς καρδίας ὄχι μόνον μᾶς καθαίρει ἀπὸ ὅλες τὶς διαβολικὲς σκέψεις καὶ τοὺς πειρασμούς, ἀλλὰ ἐπίσης μᾶς ἐνώνει μὲ τὸν Θεόν. **Κ**αὶ γιὰ τί παραμελοῦμε αὐτὸ τὸ ἔργο; **Ὡς** Μοναχοὶ ἔχουμε ἤδη ἀρκετὸ δρόμο πίσω μας. **Ἐ**χουμε ἀφήσει τὸν κόσμον, εἴμεθα ἐλεύθεροι ἀπὸ κοσμικὲς φροντίδες, ἔχουμε ἀποσυρθῆ στὴν μόνωσι, ἔχουμε ἀπαρνηθῆ τὸ θέλημά μας. **Π**ῶς λοιπὸν μπορούμε νὰ δικαιολογήσουμε τὴν ἔλλειψι ἐπιμονῆς μας; **Π**οῖός ἄλλος εἶναι ὁ σκοπός μας παρὰ ἢ κάθαρσις τοῦ ἔσω ἀνθρώπου καὶ τὸ νὰ ἀγαπήσουμε τὸν Θεὸ μὲ τὴν καρδιὰ καὶ τὸν νοῦ, προσκολλώμενοι εἰς Αὐτὸν διὰ τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς τῆς καρδίας; **Μ**όνον ὅταν πλησιάσουμε τὸ ἐπίπεδο τῆς ἀδιαλείπτου συνομιλίας μὲ τὸν Θεὸ εἴμεθα ἀληθεῖς Μοναχοὶ. **Τ**ότε, τὸ μόνο γλυκύτατο Ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ ἐνθρονισθῇ μὲ γλυκύτητα στὴν καρδιὰ καὶ στὸν νοῦ μας. **Τ**ότε, θὰ ὑπερβαίνουμε εὐκόλα τὰ πάθη μας, καὶ οἱ καθαρμένες καρδιές μας θὰ εἶναι ἐνωμένες μὲ τὸν Θεόν. **Α**ὐτὴ ἡ μορφή προσευχῆς εἶναι ἡ ἑναρξίς καὶ ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ἀρετῶν» (Ταξίδια, τ. 4, σελ. 274-275).

* * *

Ὁ π. Τιμόθεος διηγήθηκε κάποτε τὸ ἀκόλουθο συμβάν:

«**Σ**τὸ Βαλαὰμ ἦταν ἓνας Μοναχός, πνευματικός μου ἀδελφός, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀπεκάλυψε, ὅτι κάποτε ἐνῶ ἴστατο σὲ θερμὴ προσευχή, μὲ καρδιά πλήρη θείας ἀγάπης, ἔπασσε σὲ ἕκστασι.

Μεταμορφώθηκε καὶ ἤρπαγήε στοὺς οὐρανοὺς, ὅπου εἶδε πολλοὺς Ἀγγέλους καὶ Ἁγίους. **Εἶ**δε ἐπίσης πολλὰ θαυμαστὰ δένδρα γεμάτα μὲ ὁμορφους καρπούς. **Ἐ**να δένδρον, μὲ καρποὺς ὡσάν μήλα, φαινόταν περισσότερο χαριτωμένο ἀπὸ τὰ ἄλλα. **Αὐ**τὸς τόσο ἐλκύσθηκε ἀπὸ τὸ δένδρον τοῦτο, ὥστε δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸ ἀποχωρισθῆ. **Ἐ**νας ὠραῖος νέος, ἐνδεδυμένος μεγαλόπρεπα καὶ φορῶν μία χρυσῆ ζώνη, τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐρώτησε: «**Ἀ**νθρωπε, γιατί ἀτενίζεις θαυμάζων; **Θ**έλεις νὰ φάγης ἓναν καρπό;». **Ὁ** Μοναχὸς ἀπήντησε: «**Ν**αί, ἂν εἶναι δυνατόν». **Ὁ** νέος τοῦ προσέφερε ἓνα μήλον καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὸ φάγη. **Αὐ**τὸς κατόπιν βρέθηκε πάλι στὸ κελλί του, ἰστάμενος σὲ προσευχή. **Ἡ** γλυκύτης τοῦ μήλου, ὅμως, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ περιγραφῆ. **Δ**ὲν ὑπάρχει τίποτε στὸν κόσμον, μὲ τὸ ὅποῖο θὰ μποροῦσε νὰ συγκριθῆ. **Ἡ** γλυκύτης αὐτῆς τῆς γῆς παρέρχεται καὶ σύντομα λησμονεῖται. **Ἡ** γλυκύτης τοῦ καρποῦ τοῦ Παραδείσου, ἐν τούτοις, ἀκόμη ἦταν αἰσθητὴ στὸ στόμα τοῦ Μοναχοῦ ἐκείνου δέκα χρόνια ἀργότερα!» (Ταξίδια, τ. 4, σελ. 276-277).

Τὰ πράγματα αὐτῆς τῆς γῆς παρέρχονται καὶ ἀλλάσσουν, ἢ προσευχὴ ὅμως τῆς καρδίας παραμένει γιὰ πάντα. **Εἶ**ναι μία πρόγευσις τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς»...

(*) Περιοδ. «**Ἁγίος Κυπριανός**», ἀριθμ. τεύχους 346 / Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 2008, σελ. 244-245. • **Dr. S. Bolshakoff**, *Parfeny Aggeev, Hegoumenos of Guslitsy (1807-1868) and some other Russian Athonite Monks of his time*, στὸ *Millénaire du Mont Athos, 963-1963, Études et Mélanges, II*, Venezia, Fondazione Giorgio Cini, Éditions de Chevetogne, pp. 108-110. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.